

SEYAHAT GİDERLERİ VE HARCIRAH YÖNTEMİ

Gelişen ekonomiye bağlı olarak, artık işletmeler için pazar arayışı ve yapılacak girişimler oldukça önemli görülmektedir. Bununla birlikte yöneticilerin veya şirket personellerinin yapacağı yurtiçi ve özellikle yurtdışı seyahatler önemli maliyet unsuru haline gelmiştir. Bu nedenle seyahat harcamalarına ilişkin vergisel avantaj ve dezavantajların bilinerek, önemli görülen bu maliyet unsurunun minimize edilmesinde yarar görülmektedir.

Firmalar iş seyahatine gönderdikleri personeller için, seyahat giderlerinin kayıtlara alınmasında gerçek gider veya harcırah yöntemlerinden birisini tercih edebilirler. Söz konusu gider yöntemlerinden harcırah yönteminin yasal düzenlemedeki durumuna kısaca değinmek gerekir ise;

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 24/2.maddesinde;

“Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündelikler (Bu gündelikler aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla ise veya devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa, aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur)”

Aynı kanunun 40/4.maddesinde ise; *“İşle ilgili ve yapılan işin ehemmiyeti ve genişliği ile mütenasip seyahat ve ikamet giderleri (Seyahat maksadının gerektirdiği süreye maksur olmak şartıyla)”*denilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda ise konu ile ilgili özel bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak Kurumlar Vergisi Kanununun 6.maddesindeki *“Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır”* ifadesinden dolayı Kurumlar Vergisi mükellefleri ile Gelir Vergisi mükellefleri arasında uygulama açısından bir farklılık bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerinin, Denetçilerin, Tasfiye Memurlarının ve çalışan sözleşmeli hizmet erbabının yurtiçi veya yurtdışına işle ilgili geçici görev ile gitmeleri durumunda, yapılacak harcamalar açısından gerçek gider yöntemi veya harcırah (gündelik) yöntemi uygulanabilmektedir.

Seyahat sırasında yapılacak giderler yol, yatma ve yemek ile ilgili giderler olarak ayrılabilir. Bunun dışında belgeli olmak koşulu ile temsil, telefon vb giderler de gider olarak kabul edilmektedir.

Gerçek Gider Yöntemi;

Gerçek gider yönteminde işle ilgili olarak yapılan konaklama ve yemek giderleri belgeye dayalı ise (işin mahiyetine münasip ise) tamamı ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınır, KDV'leri de indirim suretiyle kayıtlara alınır.

Yemek ve konaklama harcamaları için ya gerçek gider kabul edilir veya gündelik verilir. İkisi birden verilirse gündeliğin tamamı vergiye tabi olur.

Harcırah Yöntemi;

Harcırah yönteminde ise, personelin iş ile ilgili yaptığı seyahate ilişkin yol giderleri belgeye dayalı ise ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınır. Yemek ve konaklama harcamaları için harcırah bordrosu düzenlenir. Kanunda belirlenen harcırah tutarlarının sınırlarını aşmamak koşulu ile yapılan ödeme üzerinden sadece damga vergisi hesaplanarak gider yazılması sağlanır. Aşılması durumunda ücretlinin tabi olduğu vergi dilimi esas alınarak, gelir ve damga vergisi kesintisi uygulanır.

Yurtdışı harcırah tutarlarının tahakkuku, T.C. Merkez Bankası efektif satış kuru ile kayıtlara alınmalıdır.

Yurtdışı harcırah tutarları ilk on günü aşan seyahatler için %50 zamlı uygulanmaktadır.
Harcırah için önceden avans verilecek ise, avansın Türk Lirası cinsinden tutarı, yabancı para cinsinden gündelik miktarlarının T.C. Merkez Bankası efektif satış kuru ile çarpılması suretiyle bulunmalıdır. Avans ilgiliye Türk Lirası cinsinden ödenir. Avansın mahsup işlemlerinde ise döviz satım belgesinde gösterilen tarihteki T.C. Merkez Bankası efektif satış kuru esas alınmalıdır.

Harcırah için avans verilmemiş ise, seyahat dönüşü harcırah bordrosunda hesaplanan gündelik tutarlarının T.C. Merkez Bankası efektif satış kuru ile çarpılması suretiyle bulunur.

6425 Sayılı Harcırah Kanunu'nun 33. maddesine göre verilecek harcırah gündelikleri her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenmektedir.

1 Temmuz 2011 tarihinden itibaren uygulanacak olan ve gelir vergisinden istisna edilen yurt içi ve yurtdışı gündelik tutarları ile bu tutarlara karşılık gelen gelir dilimlerini gösterir tablolar, bültenimizin "Güncel Bilgiler I-Mali Bilgiler 11- Vergiden Müstesna Harcırah Tutarları" yer almakta olup, ücretlinin brüt aylık tutarlarına göre işlem yapılacaktır.